Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (esimene koda)

3. mai 2018*

Vahekohtuklausel – Teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmes raamprogramm (2007–2013) ning teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Horisont 2020“ – Maksete peatamine ja toetuslepingute lõpetamine finantsauditi tulemusena – Taotlus, millega soovitakse saavutada nende summade väljamaksmist, mille komisjon toetuslepingute täitmisel tasuma peab – Lepinguväline vastutus

Kohtuasjas T-48/16,

Sigma Orionis SA, asukoht Valbonne (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid S. Orlandi ja T. Martin,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Dintilhac ja M. Siekierzyńska,

kostja,

mille ese on esiteks ELTL artikli 272 alusel esitatud nõue mõista komisjonilt hageja kasuks välja teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) ning teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ alusel tasumisele kuuluvad summad, ning teiseks ELTL artikli 268 alusel esitatud nõue hüvitada kahju, mida hageja väidetavalt kandis selle tagajärjel, et komisjon rikkus oma kohustusi.

ÜLDKOHUS (esimene koda),

koosseisus: president I. Pelikánová, kohtunikud P. Nihoul (ettekandja) ja J. Svenningsen,

kohtusekretär: M. Marescaux,

arvestades kirjalikku menetlust ja 27. juuni 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Sigma Orionis SA on Prantsuse õiguse alusel asutatud äriühing, mis tegeleb Euroopa infotehnoloogiaprojektide tulemuste levitamise ja edastamisega.

2 Ta sõlmis Euroopa Komisjoniga 36 toetuslepingut teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) (edaspidi „seitsmes raamprogramm“) raames, mis võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsusega nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb seitsmendat raamprogrammi (ELT 2006, L 412, lk 1).

3 Lisaks sõlmisid samad pooled kaheksa toetuslepingut teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ (edaspidi „H2020“) raames, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1291/2013, millega luuakse H2020 ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1982/2006/EÜ (ELT 2013, L 347, lk 104).

OLAF-i juurdlus

4 Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) algatas 24. jaanuaril 2014 hageja suhtes juurdluse seoses vihjetega, et seitsmenda raamprogrammi hulka kuuluvate projektide raames on manipuleeritud tööajakaartidega ja makstud liiga kõrget tunnitasu.

5 See juurdlus põhines Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määruse (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999, (ELT 2013, L 248, lk 1), artiklil 3.

6 OLAF teatas hagejale 14. aprillil 2014, et on algatanud tema suhtes juurdluse. Temalt paluti sellega seoses tervet hulka dokumente. Ka võeti hageja endistelt töötajatelt tunnistused.

7 Need tõendid veensid OLAF-it, et ta peab viima läbi kohapealse kontrolli nõukogu 11. novembri 1996. aasta määruse (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT 1996, L 292, lk 2; ELT eriväljaanne 09/01, lk 303), artikli 5 alusel.

8 OLAF teatas 14. novembri 2014. aasta kirjas Grasse'i prokuratuurile (Prantsusmaa) oma kavatsusest viia hageja asukohas läbi kontroll ja inspekteerimine. OLAF palus selles ka Prantsusmaa ametiasutuste igakülgset vajalikku abi, sh tõendite säilitamise huvides ettevaatusabinõude võtmist riigisiseses õiguslikus raamistikus.

9 OLAF viis 2.–5. detsembril 2014 selle kohapealse kontrolli ja inspekteerimise läbi. Uurijad kogusid dokumente ja teavet. Nad kuulasid hageja advokaadi juuresolekul ära kaks asjaomast isikut ja viis tunnistajat.

10 OLAF andis 28. aprillil 2015 kahele asjaomasele isikule võimaluse esitada oma seisukohad neid puudutavate faktiliste asjaolude kohta.

11 Seejärel edastas OLAF komisjoni talitustele oma lõpparuande. Selles aruandes soovitas ta komisjonil sisse nõuda 1 545 759 eurot ning kavandada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT 2012, L 298, lk 1), artiklis 109 silmas peetud haldus- ja rahaliste karistuste määramine.

Komisjoni sekkumine

12 Komisjon teatas 7. oktoobri 2015. aasta kirjas hagejale oma kavatsusest määrata halduskaristus, millega välistatakse hageja osalemine hankemenetluses või Euroopa Liidu toetuse määramises viie aasta jooksul, peatada viieteistkümne seitsmenda raamprogrammi hulka kuuluva projektiga ja viie H2020 hulka kuuluva projektiga seotud maksed, lõpetada tema osalemine kaheteistkümnes seitsmenda raamprogrammi hulka kuuluvas projektis ja kõikides H2020 raames sõlmitud projektides ning lõpetada tema osalemine kuue H2020 hulka kuuluva toetuslepingu ettevalmistamisel.

13 Samas kirjas paluti hagejal esitada oma seisukohad kavandatavate meetmete kohta.

14 Sellele vastuseks vaidlustas hageja 28. oktoobri 2015. aasta kirjas OLAF-i aruande. Ta väitis, et see asutus ei ole esitanud ühtegi tõendit pettuse asetleidmise kohta. Ta märkis selles kirjas ka, et OLAF-i järeldused on valed ja ülemäärased.

15 Selle kirjavahetuse järel teatas komisjon hagejale tema osalemise lõpetamisest kolmes lepinguseerias ja nendest lepingutest osade puhul maksete tegemise peatamisest.

16 Esimesse lepinguseeriasse kuulub kaks toetuslepingut, mis sõlmiti seitsmenda raamprogrammi raames ning mis kannavad vastavalt numbreid 612451 – CRe-AM ja 610947 – RAPP. Komisjon otsustas 1. detsembri 2015. aasta kirjas peatada jooksvad ja tulevased maksed ning lõpetada hageja osalemine nendes kahes lepingus. Hageja esitas 21. detsembri 2015. aasta kirjas vaide komiteele Redress II, st vaidlustuskomiteele, mis komisjonis moodustati ja mida on peetud silmas komisjoni 28. veebruari 2011. aasta otsuse 2011/161/EL Euratom, millega muudetakse otsust K(2008) 4617, milles käsitletakse eeskirju Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) ja Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratom) tuumaenergiaalase teadus- ja koolitustegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2011) kaudsete meetmetega seotud taotluste esitamise ning nendega seotud hindamis-, valiku- ja toetuse määramise menetluste kohta, (ELT 2011, L 75, lk 1), punktis 5.3. Komitee Redress II jättis selle vaide 29. jaanuaril 2016 rahuldamata. Ta leidis, et peatamise, eelneva teavitamise ja osalemise lõpetamise menetlused viidi läbi kohaldatavaid põhimõtteid ja reegleid järgides. Pärast seda, kui komitee Redress II jättis hageja vaide rahuldamata, kinnitas komisjon 2. veebruari 2016. aasta kirjas oma otsust lõpetada hageja osalemine nendes kahes lepingus.

17 Teise lepingute seeriasse kuuluvad lepingud numbritega 609154 – Performer ja 314671 – Resilient, mis sõlmiti samuti seitsmenda raamprogrammi raames. Nende lepingute puhul teatati maksete peatamisest ja hageja osalemise lõpetamisest vastavalt 26. ja 28. jaanuaril 2016.

18 Kolmas seeria puudutab H2020 hulka kuuluvat projekti ja selle raames lepingut numbriga 645775 – Dragon Star Plus. Komisjon teatas 27. jaanuaril 2016 projekti koordinaatorile, et hageja osalemise suhtes on võetud peatamismeede.

Riigisisesed menetlused

19 Olles saatnud oma aruande komisjonile, edastas OLAF selle Prantsusmaa ametiasutustele, soovitades neil riiklikul tasandil alustada tuvastatud tegevuse suhtes kriminaalmenetlus Prantsusmaa õiguse alusel osas, milles seal viidatakse niisugusele tegevusele.

20 Vabariigi prokurör Grasse'is nõudis selle teate peale 10. aprillil 2015 uurimise algatamist X suhtes kelmuse kahtlustuses tegude eest, mis liidule kahju tekitades pandi toime ajavahemikul 14. novembrist 2011 kuni 10. aprillini 2015. 15. oktoobril 2015 hakati uurima hageja, tema juhi ja kahe tema juhtivtöötaja tegevust, kahtlustades neid kelmuses.

21 Chambre de l'instruction de la cour d'appel d'Aix-en-Provence (Aix-en-Provence'i apellatsioonikohtu eeluurimiskolleegium, Prantsusmaa) (edaspidi „eeluurimiskolleegium"), kellele asi uurimiseks edastati, tegi 17. detsembril 2015 otsuse, milles ta tunnistas Prantsusmaal hageja, tema juhi ja kahe juhtivtöötaja suhtes algatatud kriminaalmenetluses Prantsusmaa ametiasutuste kasutatud tõendid tühiseks. Selle kohtu sõnul saadi need tõendid, rikkudes mitmesuguseid menetluslikke tagatisi, mille eesmärk on tagada kaitseõiguste kaitse. Tühiseks tunnistatud tõendite hulgas oli lõpparuanne, mille OLAF Prantsusmaa ametiasutustele edastas.

22 Tribunal de commerce de Grasse (Grasse'i kaubanduskohus) algatas 19. veebruari 2016. aasta otsusega hageja suhtes pankrotimenetluse ja nimetas pankrotihalduri.

23 Sama kohus kuulutas 27. aprillil 2016 välja hageja pankroti.

24 Komisjon otsustas 4. mail 2016, et summad, mille hageja peab tasuma kõikide lõpetatud toetuslepingute alusel, on kohustuste alla kuuluvad võlanõuded. Hageja vaidles vastu nendele võlanõuetele, mille kogusumma oli 2 639 815,4 eurot.

25 8 septembril 2017 lükkas Tribunal de commerce de Grasse (Grasse'i kaubanduskohus) kahes määruses tagasi komisjoni väite, et need võlanõuded kuulvad hageja kohustuste alla, lähtudes asjaolust, et OLAF-i juurdlus, mille tulemusena leidis komisjon, et teatavaid toetusi ei oleks pidanud hagejale välja maksma, oli tunnistatud eeluurimiskolleegiumi 17. detsembri 2015. aasta otsusega „tühiseks".

Menetlus ja poolte nõuded

26 Hageja esitas Üldkohtu kantseleisse 2. veebruaril 2016 saabunud hagiavaldusega käesoleva hagi.

27 Samal päeval Üldkohtu kantseleile esitatud eraldi dokumendiga esitas hageja ajutiste meetmete kohaldamise taotluse.

28 Pankrotihaldur, kelle tribunal de commerce de Grasse (Grasse'i kaubanduskohus) nimetas, lubas 30. septembri 2016. aasta kirjas, mis edastati Üldkohtu kantseleile 3. oktoobril 2016, hageja advokaadil menetlust Üldkohtus jätkata.

29 Üldkohtu president jättis 25. augusti 2017. aasta kohtumääruses Sigma Orionis *vs.* komisjon (T-48/16 R, ei avaldata, EU:T:2017:585) ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata ja jättis kohtukulude kohta otsuse tegemise edaspidiseks.

30 Ettekandjaks oleva kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (esimene koda) avada suulise menetluse.

31 Poolte suulised seisukohad ja nende vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära kohtuistungil, mis toimus 27. juunil 2017.

32 Suuline menetlus lõpetati 27. juunil 2017.

33 Üldkohus andis 25. oktoobri 2017. aasta määruses korralduse suuline menetlus Üldkohtu kodukorra artikli 113 alusel uuesti avada.

34 Üldkohtu esimese koja president otsustas 25. oktoobri 2017. aasta otsuses lisada kohtuasja toimikusse kaks eespool punktis 25 nimetatud tribunal de commerce de Grasse'i (Grasse'i kaubanduskohus) 8. septembri 2017. aasta määrust ja ühe lisa, kuna need dokumendid oli hageja esitanud Üldkohtu kantseleile 22. septembri 2017. aasta kirjaga.

35 Vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 85 lõikele 4 andis Üldkohus pooltele võimaluse võtta nende dokumentide kohta seisukoht – mida nad määratud tähtajaks ka tegid.

36 Üldkohus lõpetas suulise menetluse uuesti 17. novembri 2017. aasta otsusega ja kohus läks nõu pidama.

37 Hageja palub Euroopa Kohtul:

– tunnistada ja otsustada, et peatades kõik hagejale tehtavad maksed OLAF-i ebaseaduslikult koostatud juurdlusaruande põhjal, eiras komisjon oma lepingulisi kohustusi, mis tulenevad seitsmendast raamprogrammist ja H2020 hulka kuuluvatest toetuslepingutest;

– tunnistada ja otsustada, et lõpetades need lepingud selle aruande põhjal, on komisjon eiranud oma lepingulisi kohustusi, mis tulenevad seitsmendast raamprogrammist ja H2020 raames sõlmitud toetuslepingutest;

– sellest tulenevalt mõista komisjonilt välja seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingute alusel hagejale võlgnetav summa, s.o 607 404,49 eurot, millele lisandub vastavalt artiklile II.5.5 viivitusintress, mis arvutatakse alates võlgnetava summa sissenõutavaks muutumise kuupäevast, Euroopa Keskpanga (EKP) poolt põhilistele refinantseerimistehingutele kehtestatud määras, millele on lisatud 3,5 protsendipunkti;

– sellest tulenevalt mõista komisjonilt välja H2020 raames sõlmitud lepingute alusel hagejale võlgnetav summa, s.o 226 688,68 eurot, millele lisandub vastavalt artiklile II.21.11.1 viivitusintress, mis arvutatakse alates võlgnetava summa sissenõutavaks muutumise kuupäevast, EKP poolt põhilistele refinantseerimistehingutele kehtestatud määras, millele on lisatud 3,5 protsendipunkti;

– sellest tulenevalt mõista komisjonilt välja lepinguvälist laadi kahjuhüvitis, mis on hinnanguliselt 1 500 000 eurot;

– sellest tulenevalt mõista kohtukulud välja komisjonilt;

– teise võimalusena nimetada ekspert, kes määrab kindlaks summad, mis hagejale nende toetuslepingute alusel vaieldamatult tasuda tuleb.

38 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või vähemalt põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

Lepinguliste kohustuste rikkumisest tulenev nõue

39 Oma nelja esimest ja seitsmendat nõuet põhjendab hageja sellega, et komisjon peatas maksed ja lõpetas kõnesolevad lepingud (edaspidi „vaidlusalused meetmed“) lepingutingimusi eirates.

Üldkohtu pädevus

40 Kõigepealt tuleb kontrollida, kas Üldkohus on pädev talle lahendamiseks esitatud vaidlust lahendama.

41 Selles küsimuses on vaja märkida – nagu märkis hageja, ilma et komisjon oleks talle vastu vaielnud –, et vastavalt ELTL artiklile 272 koostoimes ELTL artikliga 256 kuulub Üldkohtu pädevusse esimese astmena otsuse tegemine liidu poolt või tema nimel sõlmitud eraõiguslikus lepingus sisalduva vahekohtuklausli alusel.

42 Käsitletaval juhul on niisugune klausel toodud seitsmenda raamprogrammi raames allkirjastatud lepingute artiklis 9 ja H2020 raames sõlmitud lepingute artiklis 57.

43 Selle põhjal tuleb asuda seisukohale – nagu pooled üksmeelselt arvavad –, et hageja nõude puhul, mis puudutab komisjoni lepinguliste kohustuste rikkumist, on Üldkohtu pädevus tuvastatud.

Kohaldatav õigus

44 Hageja pöördus Üldkohtusse ELTL artikli 272 alusel, lähtudes seitsmenda raamprogrammi ja H2020 raames sõlmitud toetuslepingutes sätestatud vahekohtuklauslitest, mistõttu käesoleva vaidluse ese ei ole mõne komisjoni otsuse ja selle otsuseni viinud haldusmenetluse õiguspärasus, vaid kahe lepinguosalise vahel tekkinud lepingulise vaidluse lahendamine, mille puhul tuleb võtta arvesse nende lepingute suhtes kohaldatavat õigust (vt selle kohta 12. juuli 2016. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Thales développement et coopération, T-326/13, ei avaldata, EU:T:2016:403, punkt 73).

45 Seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingute artikli 9 kohaselt kohaldatakse järjekorras lepingusätteid, Euroopa Ühenduse ja liidu õigusakte, mis käsitlevad teadusprogramme, mille tõttu need lepingud sõlmiti, liidu üldeelarvet puudutavat finantsmäärust, muid ühenduse ja liidu õigusnorme ning lõpuks täiendavalt Belgia õigust. Sama reegel on sisuliselt kehtestatud H2020 raames sõlmitud toetuslepingute artiklis 57, mille kohaselt reguleerib neid lepinguid kohaldatav liidu õigus ja täiendavalt Belgia õigus. Nendest õigusnormidest ilmneb, et kui liidu üldeelarvet puudutava finantsmääruse kohaldatavusele vastu ei vaielda, kohaldatakse käesoleva vaidluse suhtes – juhul kui need on asjakohased – õigusnorme, mis on olenevalt juhtumist osa ühenduse või liidu õiguskorrast, ja täiendavalt õigusnorme, mis on osa Belgia õiguskorrast.

Vastuvõetavus

– Põhjendatud huvi

46 Komisjon märgib, et hagiavalduse esitamise päevaks oli ta lõpetanud ainult ühe toetuslepingu, mis teda hagejaga sidus.

47 Selles küsimuses tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt peab hageja selleks, et tema hagi arutataks sisuliselt, tõendama, et tal on põhjendatud huvi, mis oli tekkinud ja oli tegelik juba hagi esitamise hetkel (26. veebruari 2015. aasta kohtuotsus Planet *vs.* komisjon, C-564/13 P, EU:C:2015:124, punkt 31).

48 Komisjon ei esita ametlikult asja läbivaatamist takistavat asjaolu, mis seisneb hageja põhjendatud huvi puudumises, kuid kohtupraktika kohaselt ei takista see Üldkohtul vastuvõetavuse küsimust omal algatusel arutamast ja hagi vajadusel vastuvõetamatuks tunnistamast, sest põhjendatud huvi puudumine kujutab endast avalikul huvil põhinevat asja läbivaatamist takistavat asjaolu (vt 4. detsembri 2014. aasta kohtumäärus Talanton *vs.* komisjon, T-165/13, ei avaldata, EU:T:2014:1027, punkt 69 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Hageja liidab oma menetlusdokumentides kokku summad, mis talle komisjoniga seitsmenda raamprogrammi ja H2020 raames sõlmitud 22 toetuslepingu kohaselt tema arvates võlgnetakse.

50 Hagiavalduse esitamise hetkel oli hageja osalemine lõpetatud ühes H2020 raames sõlmitud lepingus ja neljas seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingus. H2020 raames lõpetatud leping kandis numbrit 645775 – Dragon Star Plus. Seitsmenda raamprogrammi raames lõpetatud lepingud kannavad numbreid 610947 – RAPP, 612451 – CRe-AM, 609154 – Performer ja 314671 – Resilient.

51 Nende viie lepingu puhul tegi komisjon seega otsuse hagiavalduse esitamise hetkeks, millest järeldub, et nende lepingute puhul oli hagejal hagiavalduse esitamise hetkel olemas kohtupraktikas nõutud põhjendatud huvi.

52 Teisiti on lugu seitsmenda raamprogrammi ja H2020 raames sõlmitud ülejäänud 17 lepinguga, mille kohta ei olnud komisjon hagiavalduse esitamise hetkeks veel otsust teinud. Nende lepingute puhul puudus hagiavalduse esitamise hetkel põhjendatud huvi ja hagi tuleb seega tunnistada vastavalt eespool punktis 47 viidatud kohtupraktikale vastuvõetamatuks.

– Hagi läbivaatamist takistav asjaolu, mis seisneb selles, et hagiavaldus ei ole piisavalt selge ja täpne

53 Komisjon leiab, et hagiavaldus ei vasta kodukorra artikli 76 punktis d nimetatud selguse ja täpsuse nõuetele, sest hageja rajab oma argumendid sellele, et ei ole järgitud riigisiseseid õigusnorme, mida ta ei ole aga ära näidanud.

54 Selles küsimuses tuleb märkida, et kodukorra artikli 76 punkti d kohaselt peab hagiavalduses olema näidatud vaidluse ese ja antud ülevaade fakti- ja õigusväidetest, kusjuures esitatud teave peab olema selge ja täpne, et kostja saaks valmistada ette oma argumendid ja liidu kohus teostada oma kohtulikku kontrolli (15. septembri 2016. aasta kohtuotsus European Dynamics Luxembourg ja Evropaïki Dynamiki *vs.* EIT, T-481/14, ei avaldata, EU:T:2016:498, punkt 460).

55 Käsitletaval juhul ilmneb hageja esitatud hagiavaldusest, et vaidluse ese on seada kahtluse alla komisjoni võetud vaidlusalused meetmed. Hageja väited lähtuvad sellest, et komisjon eiras oma lepingulisi kohustusi, kuna vaidlusaluste meetmetega rikuti eeluurimiskolleegiumi otsuse seadusjõudu (esimene väide), OLAF-i aruanne, mille põhjal komisjon need meetmed võttis, koostati tõendite põhjal, mis koguti vastuolus riigisisese õigusega (teine väide) ja liidu põhiõigustega (kolmas väide), komisjon ei oleks tohtinud peatada ja lõpetada H2020 raames sõlmitud lepinguid, tuginedes kontrollile ja inspekteerimisele, mis viidi läbi seoses seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingutega (neljas väide), ning komisjon rikkus vaidlusaluseid meetmeid võttes proportsionaalsuse põhimõtet (viies väide).

56 Lisaks tuleb märkida, et võttes arvesse argumente, mille komisjon on kostja vastuses ja vasturepliigis esitanud, võis komisjon ilmselgelt mõista etteheiteid, mis hageja talle teeb.

57 Selles olukorras tuleb asuda seisukohale, et kodukorras sätestatud vastuvõetavuse tingimused on täidetud, ning komisjoni esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu tuleb tagasi lükata.

Esimene ja teine nõue

58 Hageja kahte esimest nõuet, mis puudutavad vastavalt seitsmenda raamprogrammi ja H2020 raames sõlmitud toetuslepingute alusel tehtavate maksete peatamist ning nende lepingute lõpetamist, tuleb analüüsida koos.

59 Hageja põhjendab neid nõudeid viie väitega. Esiteks ei saa OLAF-i aruanne olla tema sõnul vaidlusaluste meetmete aluseks, sest eeluurimiskolleegium tühistas selle aruande. Teiseks on vaidlusalused meetmed kõnesolevate lepingutega vastuolus, sest need põhinevad aruandel, mis koostati riigisisese õigusega vastuolus kogutud tõendite põhjal. Kolmandaks on need meetmed vastuolus ka nende lepingutega, sest tõendid koguti Euroopa Liidu põhiõiguste hartat rikkudes. Neljandaks ei oleks komisjon tohtinud H2020 raames sõlmitud lepinguid peatada ja lõpetada – nagu ta tegi – kontrolli ja inspekteerimise põhjal, mis viidi läbi seoses seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingutega. Viiendaks rikkus komisjon proportsionaalsuse põhimõtet.

– Esimene väide, et ei järgitud eeluurimiskolleegiumi tehtud kohtuotsuse seadusjõudu

60 Hageja sõnul ei saanud vaidlusaluseid meetmeid võtta OLAF-i koostatud lõpparuande põhjal, sest eeluurimiskolleegium oli selle aruande tühistanud.

61 Komisjon rõhutab vastuseks sellele argumendile, et tema otsuste ettevalmistamisel ei saanud OLAF-i aruannet pidada vaidlustatavaks. Isegi eeldusel, et see on seda, ei oleks riigisisene kohus tohtinud seda tühistada, sest liidu asutuste aktide tühistamise pädevus kuulub eranditult selle õiguskorra kohtutele.

62 Selles küsimuses tuleb meenutada, et kohtupraktika kohaselt on liidu õigusakti tühisust pädevad tuvastama ainult liidu kohtud (vt 21. detsembri 2011. aasta kohtuotsus Air Transport Association of America jt, C-366/10, EU:C:2011:864, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

63 Selles olukorras tuleb märkida, et olenemata sellest, mida leidis eeluurimiskolleegium oma otsuses, jääb OLAF-i aruanne liidu õiguskorras õiguspäraseks seniks, kuni liidu kohus ei ole seda tühiseks tunnistanud.

64 Eeluurimiskohtu otsuses kasutatud sõnastuse kohaselt leidis see kohus, et „kogu eeluurimine, sh [OLAF-i] juurdlus ja tema hilisemad aktid […] tuleb tühistada, v.a esialgne pöördumine, millega teavitati Grasse'i prokuratuuri, prokuröri teabenõue, millega pöörduti uurimise huvides sandarmeeria poole, ja prokuröri määrused, mille puhul kasutas vabariigi prokurör ainult oma võimalust teha uurimistoiminguid".

65 Selles kohtuotsuses ei ole siiski järeldatud seda – nagu märgib komisjon –, et OLAF-i aruanne tühistati liidu õiguskorras, vaid ainult seda, et nimetatud kohtu arvates „ei [olnud] ei vajalik ega põhjendatud, et tingimustel, mis on vastuolus ELL artikliga 6 […] ja kriminaalmenetluse seadustiku [code de procédure pénale] sissejuhatava artikliga, mille kohaselt tuleb säilitada poolte õiguste tasakaal, võiks OLAF-i juurdlus leida aset kasvõi ainult teabe kogumiseks kriminaalmenetluses, milles käsitletakse viisi, kuidas arvutada aeg, mis kulus Euroopa Ühenduse rahastatavaid programme puudutavate hankemenetluste läbiviimiseks, ilma et kõnesolev amet oleks menetluse selles etapis tehtud töö sisu kahtluse alla seadnud".

66 Selles olukorras tuleb märkida, et kuigi eeluurimiskolleegiumi otsust täites ei saanud OLAF-i aruannet kasutada Prantsusmaal hageja juhtivtöötajate suhtes algatatud kriminaalmenetluses, võis komisjon sellegipoolest liidu õiguse kohaldamisalasse kuuluvas haldusmenetluses, mida reguleerivad lepingusätted, sellele OLAF-i aruandele tugineda ja vaidlusalused meetmed võtta nii kaua, kuni liidu kohus ei ole seda aruannet tühistanud.

67 Hageja tugineb 30. septembri 2009. aasta kohtuotsusele Sison *vs.* nõukogu (T-341/07, EU:T:2009:372, punkt 116), et tõendada, et komisjon pidi igal juhul eeluurimiskolleegiumi otsust arvesse võtma.

68 Selles küsimuses tuleb märkida, et 30. septembri 2009. aasta kohtuotsus Sison *vs.* nõukogu (T-341/07, EU:T:2009:372) puudutab niisuguste õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt peavad liidu institutsioonide arutelud põhinema otsustel, mille on teinud riigisisesed ametiasutused, eelkõige riigisisesesse õiguskorda kuuluvad kohtud. Olukord on teistsugune käesolevas kohtuasjas, kus ükski õigusnorm ei kohusta komisjoni tuginema otsusele, mille peab tegema riigisisene organ, olgu see kasvõi kohus. Igal juhul ei andnud Üldkohus riigisisestele kohtutele 30. septembri 2009. aasta kohtuotsuses Sison *vs.* nõukogu (T-341/07, EU:T:2009:372) pädevust, mis võimaldaks neil tuvastada liidu õigusaktide tühisust ja sundida liidu institutsioone asju arutama nii, et seda tühisust võetakse arvesse.

69 Neid kaalutlusi ei väära tribunal de commerce de Grasse'i (Grasse'i kaubanduskohus) 8. septembri 2017. aasta määrused, mille hageja Üldkohtule edastas ja mille arutamiseks algatati uuesti suuline menetlus, nagu eespool punktides 33–35 märgitud – määrused, mille kohaselt ei saa komisjoni esitatud nõuetega nõustuda, sest need põhinevad ühel juurdlusel, nimelt OLAF-i juurdlusel, mille eeluurimiskolleegium tunnistas „tühiseks".

70 Menetlus tribunal de commerce de Grasse'is (Grasse'i kaubanduskohus) ei saa käesolevat hagi mõjutada, sest osas, mis puudutab vaidlusaluste meetmete vastavust kõnesolevatele lepingutele ja nende lepingute kohaselt kohaldatavatele reeglitele, kuulub see hagi ELTL artikli 272 alusel koostoimes nendes lepingutes sätestatud vahekohtuklausliga Üldkohtu ainupädevusse.

71 Pealegi on nendel menetlustel erinev eesmärk, sest käesolev hagi puudutab vaidlusaluste meetmete vastavust nendele lepingutele ja reeglitele, samas kui tribunal de commerce de Grasse'is (Grasse'i kaubanduskohus) toimunud menetluse eesmärk oli hageja selgituste järgi kindlaks teha, kas nõudeid, mis komisjonil võivad olla, võib ettevõtja likvideerimismenetluses arvesse võtta.

72 Kõige eelneva põhjal tuleb esimene väide tagasi lükata.

– *Teine väide, mille kohaselt on rikutud Prantsusmaa õigust*

73 Hageja väidab, et OLAF peab järgima riigisisest õigust, kui viib läbi kontrolli ja inspekteerimist mõne liikmesriigi territooriumil, ja seda selle asutuse suhtes kohaldatavate määruste, st esiteks määruse nr 883/2013 ja teiseks määruse nr 2185/96 järgi.

74 Hageja põhjendab oma argumente, viidates:

– määruse nr 883/2013 artikli 3 lõikele 3, milles on sätestatud, et „[k]ui kohaldatavast liidu õigusest ei tulene teisiti, tegutseb amet kohapealse kontrolli ja inspekteerimise ajal kooskõlas asjaomaste liikmesriikide eeskirjade ja tavadega";

– määruse nr 2185/96 artikli 6 lõike 1 kolmandale lõigule, milles on nähtud ette, et vastavalt kohaldatavale liidu õigusele peavad OLAF-i uurijad järgima asjaomase liikmesriigi seadustes sätestatud menetluskorda;

– määruse nr 883/2013 artikli 11 lõikele 2, mille kohaselt „[võetakse a]uannete ja soovituste koostamisel […] arvesse asjaomase liikmesriigi õigust“.

75 Käsitletaval juhul on riigisisest õigust tema sõnul rikutud kolmes aspektis:

– enne oma toimingu läbiviimist hageja ruumides oleks OLAF pidanud saama riigisiseselt kohtult selleks loa;

– selle toimingu jooksul oleksid uurijatega pidanud olema kaasas riigi kriminaalpolitsei ametnikud;

– nad oleksid pidanud teavitama hagejat tema õigusest olla kohapealse kontrolli ja inspekteerimise vastu.

76 Nendele argumentidele vastamiseks tuleb meenutada, et – nagu eespool, punktides 62–66 meenutatud, jääb OLAF-i aruanne liidu õiguskorras õiguspäraseks seniks, kuni liidu kohus ei ole seda tühiseks tunnistanud, ilma et see piiraks riigisiseste ametiasutuste või kohtute niisuguste otsuste tegemist, mis puudutavad viisi, kuidas sellist aruannet võib kasutada riigisisese õiguse alusel algatatud menetlustes.

77 Kolmandast sättest, millele hageja viitab, st määruse nr 883/2013 artikli 11 lõikest 2 ilmneb, et OLAF-i koostatud aruandeid võib riigisisestes menetlustes kasutada, kui need on koostatud riigisiseses õiguses sätestatud norme ja menetlusi järgides. Kui riigisisest õigust ei järgitud – nagu väidab käsitletaval juhul hageja –, toob see kaasa niisuguse tagajärje, et OLAF-i koostatud aruannet ei saa riigisisestes menetlustes kasutada, ilma et see mõjutaks komisjoni võimalust rajada oma otsused sellele dokumendile.

78 Teiste sätete kohaselt, millele hageja viitab, st määruse nr 883/2013 artikli 3 lõike 3 ja määruse nr 2185/96 artikli 6 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt viib OLAF kohapealse kontrolli ja inspekteerimise läbi vastavalt asjaomases liikmesriigis kehtivatele reeglitele ja praktikatele, ilma et see piiraks kehtivate liidu õigusnormide kohaldamist.

79 Nendest õigusnormidest ilmneb, et OLAF-i juurdlused ja kohapealne kontroll toimuvad keskkonnas, mida iseloomustab riigisisese õiguse kohaldamine, kuid liidu õigus on selle õiguse suhtes igal juhul ülimuslik, kui määrus nr 883/2013 või määrus nr 2185/96 näeb nii ette.

80 Selles küsimuses tuleb märkida, et mis puudutab esimest aspekti, milles Prantsusmaa õigust rikuti, siis määrused nr 883/2013 ja nr 2185/96 ei kohusta järgima riigisiseseid õigusnorme enne seda, kui OLAF kontrolli ja inspekteerimise ettevõtja ruumides läbi viib, tingimusel et viimane ei ole selle vastu.

81 Ainult sel viimasel juhul näeb määruse nr 2185/96 artikli 9 esimene lõik ette, et asjaomane liikmesriik osutab OLAF-i kontrollijatele kooskõlas riigisiseste õigusnormidega abi, mis on vajalik, et nad saaksid oma kohapealse kontrolli ja inspekteerimise ülesandeid täita, ning teine lõik sätestab, et liikmesriigid peavad vajadusel võtma tarvilikud meetmed, järgides seejuures riigisisest õigust. Kohtutoimikust ilmneb aga, et hageja ei olnud Üldkohtule lahendamiseks esitatud kohtuasjas koha peal läbi viidavate kontrollimiste vastu.

82 Seega kuna määrused nr 883/2013 ja nr 2185/96 ei näe ette niisuguste riigisiseste nõuete järgimist, mille kohaselt peab olema riigisisese kohtu eelnev luba, sest juhul, kui asjaomane ettevõtja ei ole vastu, on OLAF-i kohapealseks kontrolliks ja inspekteerimiseks nende õigusaktide järgi vaja ainult kirjalikku luba, mille on andnud selle ameti peadirektor (määruse nr 883/2013 artikli 7 lõige 2 ja määruse nr 2185/96 artikli 6 lõike 1 teine lõik), tuleb hageja argumendid tagasi lükata.

83 Hageja väidab, et 22. oktoobri 2002. aasta kohtuotsuses Roquette Frères (C-94/00, EU:C:2002:603, punkt 48) pani Euroopa Kohus komisjonile konkurentsi valdkonnas kohustused, mida tuleb haldusmenetlustes kohtu lubade valdkonnas järgida.

84 See argument ei ole faktiliselt õige, sest vastupidi hageja väitele ei kohusta tema viidatud kohtuotsus pöörduma riigisisese kohtu poole enne, kui kohapealne kontroll ja inspekteerimine läbi viiakse, vaid sellega juhitakse ainult haldusasutuse tähelepanu sellele, et enne niisuguse kohapealse kontrolli ja inspekteerimise läbiviimist peab viimane täpsustama uurimise eset. Käsitletaval juhul andis OLAF-i peadirektor 27. novembril 2014 loa ja uurijad esitasid selle hageja asukohta saabudes, kus hageja direktor andis sellele omapoolse allkirja, jättes ühe koopia endale. Lisaks ei vaieldud selle loa sisule kuidagi vastu.

85 Teise aspekti kohta, milles Prantsusmaa õigust väidetavalt ei järgitud, tuleb märkida, et kohaldatavate Euroopa Liidu määruste järgi:

– viivad OLAF-i uurijad juurdlusi läbi tema peadirektori juhtimisel (määruse nr 883/2013 artikli 7 lõige 1 ning määruse nr 2185/96 artiklid 4 ja artikli 6 lõige 1);

– need uurijad peavad informeerima riigisiseseid ametiasutusi enne, kui kohapealse kontrolli ja inspekteerimise läbi viivad (määruse nr 2185/96 artikli 4 esimene lõik);

– nendega võivad olla kaasas riigi enda ametnikud, kusjuures need saadavad sinna ametiasutused, kus nad töötavad, või tegutsevad nad riigi lähetatud ekspertidena komisjoni juures (määruse nr 2185/96 artikli 4 esimene lõik);

– nende ametnike kohalolekuga tuleb nõustuda, kui nad selleks soovi avaldavad (määruse nr 2185/96 artikli 4 teine lõik);

– kui kontrollitav on kohapealse kontrolli ja inspekteerimise vastu, peavad riigisisesed ametiasutused võtma vajalikud meetmed selle tagamiseks, et OLAF täidab oma ülesannet riigisisest õigust järgides (määruse nr 2185/96 artikkel 9).

86 Nendest sätetest ilmneb, et riigi ametnike kohaloleku küsimust reguleerib määrus nr 2185/96 ja viimase kohaselt on see OLAF-i kohapealse kontrolli ja inspekteerimise puhul nõutav kahes olukorras, mida käsitletaval juhul ei esinenud. Esiteks on see vajalik, kui ettevõtja on OLAF-i kontrolli ja inspekteerimise vastu. Hageja esitatud teabe kohaselt ei esinenud sellist vastuseisu. Teiseks tuleb riigi ametnike kohalviibimisega nõustuda, kui seda nõuavad nemad ise.

87 Kohtutoimikust ilmneb käsitletaval juhul, et kolm riigi ametnikku oli ühe osa toimingute ajal kohal, need ametnikud teatasid hageja peadirektorile, et paralleelselt liidu õigusel rajaneva menetlusega on tema suhtes algatatud eeluurimine kriminaalasjas Prantsusmaa õiguse alusel ning et selle raames tegid nad enne hageja asukohast lahkumist hommikupooliku lõpul mõned toimingud, avaldamata soovi viibida kohal liidu õiguse alusel läbi viidava kohapealse kontrolli ja inspekteerimise ajal.

88 Seega ei olnud OLAF süüdi selles, et riigi ametnikud ei olnud kogu toimingu vältel kohal, vaid see oli nende endi otsus, mis ei saa niisiis mõjutada nende vaidlusaluste meetmete kehtivust, mille komisjon selle asutuse koostatud aruande põhjal võttis.

89 Hageja tugineb 21. septembri 1989. aasta kohtuotsusele Hoechst *vs.* komisjon (46/87 ja 227/88, EU:C:1989:337, punkt 34), milles Euroopa Kohus otsustas, et kui komisjon viib läbi kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, peab ta järgima riigisiseses õiguses ette nähtud menetluslikke tagatisi.

90 See argument on faktiliselt väär, sest nagu kohtutoimikust ilmneb, ei olnud hageja Üldkohtule lahendamiseks esitatud juhtumil kohapealse kontrolli ja inspekteerimise vastu, kuid viidatud kohtuotsuses on silmas peetud juhtumit, mil riigisiseste ametiasutuste luba küsitakse selleks, et viia kontroll või inspekteerimine läbi vaatamata asjaolule, et ettevõtja on selle kontrolli vastu, mille komisjon konkurentsi valdkonnas toimuva juurdluse raames koha peal läbi viib.

91 Kolmandas aspektis, mida hageja nimetab, tuleb tõdeda, et määruse nr 2185/96 artikli 5 teise lõigu järgi peavad ettevõtjad selleks, et teha komisjonile kontrollimist ja inspekteerimist hõlpsamaks, lubama juurdepääsu tööruumidele, maale, transpordivahenditele ja muudele äritegevusega seotud kohtadele.

92 Lisaks on selle määruse artiklis 9 ette nähtud, et kui uurimisalused ettevõtjad on kohapealse kontrolli või inspekteerimise vastu, abistab asjaomane liikmesriik vastavalt siseriiklikele eeskirjadele inspektoreid nende vajaduste ulatuses, et nad saaksid täita oma kohustust kohapealsel kontrollimisel või inspekteerimisel. Sama artikli järgi peavad liikmesriigid kooskõlas siseriikliku õigusega võtma vajalikke meetmeid.

93 Ettevõtjate kohustus lasta end koha peal kontrollida ja inspekteerida on kehtestatud ka nende hageja poolt seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingute II lisa artikli II.22 lõigetega 2–4, millega sätestatakse raamistik, mis reguleerib tema lepingulisi suhteid komisjoniga.

94 Määruses nr 2185/96 on tõesti ette nähtud – nagu on märgitud punktis 92 eespool – olukord, kus ettevõtja on OLAF-i kohapealse kontrolli ja inspekteerimise vastu, ning niisugusel juhul võib nõuda riigisiseste ametiasutuste abi ja toimingud tuleb teha kooskõlas riigisisese õigusega.

95 Selle sättega ei anta ettevõtjatele siiski õigust olla nende toimingute vastu, mida soovib teha OLAF, vaid on ainult ette nähtud, et vastuseisu korral võib neid sundida nende toimingutega nõustuma, sest selleks võib riigisiseses õiguses ette nähtud tingimustel kasutada riigisisese avaliku võimu abi.

96 Kohtutoimikust ilmneb, et seda sätet käsitletaval juhul ei kohaldatud, sest – nagu hageja ise märkis – ei olnud ta OLAF-i kontrolli ja inspekteerimise vastu.

97 Eelnevate kaalutluste põhjal tuleb see väide tagasi lükata.

– Kolmas väide, et on rikutud põhiõigusi

98 Kolmandas väites kinnitab hageja, et komisjon ei oleks tohtinud vaidlusaluseid meetmeid võtta, sest need põhinesid aruandel, mis koostati põhiõiguste harta artiklit 47 rikkudes kogutud tõendite abil.

99 Kohtuistungil märkis hageja vastuseks Üldkohtu küsimusele, et tema arvates peab komisjon temaga sõlmitud lepingute täitmisel järgima õigusi, mida on tunnustatud põhiõiguste hartas. Komisjon väitis aga, et tema arvates ei saa nende õiguste kohaldamine liidu institutsioonide käitumise suhtes lepingulises valdkonnas olla üldreegel, vaid seda tuleb analüüsida igal üksikul juhul eraldi, eelkõige lähtudes sellest, mida näevad ette lepingusätted.

100 Selles küsimuses tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on põhiõigused liidu õiguskorras üldpõhimõtted (17. detsembri 1970. aasta kohtuotsus Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, punkt 4; 13. mai 2014. aasta kohtuotsus Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, punkt 68, ning 3. juuli 2014. aasta kohtuotsus Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worldwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, punkt 69).

101 Need õigused on sätestatud põhiõiguste hartas, mis on osa EL lepingust ja mille artikli 51 lõikes 1 on ilma eranditeta ette nähtud, et need sätted „on subsidiaarsuse põhimõtet arvesse võttes ette nähtud liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele“.

102 Selles küsimuses tuleb märkida, et põhiõiguste eesmärk on reguleerida liidu institutsioonidele antud pädevuste kasutamist, sh lepingulises raamistikus, nagu neid kohaldatakse aktide suhtes, mille liikmesriigid on andnud liidu õiguse kohaldamisalas.

103 Põhiõiguste niisugune üldine ulatus toob kaasa selle, et – nagu komisjon nõustus –see institutsioon ei tohi teabe põhjal, mille OLAF kogus põhiõigusi rikkudes, peatada makseid, mis tuleb ettevõtjatele teha, või lõpetada lepinguid, mis ta on selle ettevõtjaga sõlminud.

104 Õigusnormidest ilmneb pealegi, et see viimane asutus ehk OLAF on kohustatud järgima põhiõigusi, kui ta viib läbi juurdlusi, mis on talle tema ülesannetena usaldatud.

105 Määruse nr 883/2013 kohaselt peavad OLAF-i juurdlused olema kooskõlas põhiõigustega. See kohustus tuleneb selle määruse põhjendusest 51.

106 Määruses nr 2185/96 on omakorda märgitud põhjenduses 12, et „kohapealsel kontrollimisel ja inspekteerimisel tuleb järgida asjaomaste isikute põhiõigusi“.

107 Käsitletaval juhul leiab hageja, et OLAF eiras kohapeal läbi viidud kontrolli ja inspekteerimise raames põhiõiguste harta artiklit 47, mille kohaselt on õigussubjektidel liidus sisuliselt õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus, mis eeldab eelkõige, et nende asja arutatakse avalikult sõltumatus ja erapooletus kohtus.

108 Hageja sõnul rikuti põhiõiguste harta artiklit 47 sellega, et OLAF viis kohapealse kontrolli ja inspekteerimise läbi ilma, et selle asutuse uurijatega oleks kaasas olnud riigisisesesse õiguskorda kuuluvaid politseiametnikke, teda ei informeeritud tema õigusest olla nende toimingute vastu ja riigisisene kohus ei andnud nendeks eelnevalt luba.

109 Mis puudutab hageja kahte esimest etteheidet, siis tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud tõendeid, mis tema argumente kinnitaksid, eelkõige teavet, mis võib tõendada, et riigisiseste politseiametnike kaasatulekut ja õigust olla informeeritud võimalusest olla OLAF-i toimingu vastu on silmas peetud põhiõiguste harta artiklis 47.

110 Lisaks piisab, kui meenutada, et nende toimingute suhtes kohaldatavad õigusnormid ei kohusta – nagu eespool punktides 85–96 märgitud – OLAF-i uurijaid tulema riigisiseste politseiametnike saatel niisuguses olukorras nagu käesoleval juhul, ning need sätted ei anna ettevõtjatele ja eelkõige hagejale õigust olla nende toimingute vastu ning ammugi mitte õigust olla teavitatud sellest õigusest.

111 Hageja kolmanda etteheite kohta tuleb märkida, et ta ei ole esitanud Üldkohtule tõendeid, mis kinnitaksid ideed, et käsitletava juhtumi asjaoludel võib kohustus saada kohtu luba tuleneda õigussubjekti õigusest oma asja arutamisele sõltumatus ja erapooletus kohtus, sest esitaks oli hagejal võimalus pöörduda riigisisese kohtu poole, et teha kindlaks, kas tõendeid, mille OLAF kritiseeritud toimingute raames kogus, võib kasutada tema vastu riigisiseses õiguskorras, ning teiseks võis ta pöörduda liidu kohtu poole, et liidu õiguskorras teostatakse nende meetmete kontrolli, mille komisjon kritiseeritud toimingute raames saadud teabe põhjal võttis.

112 Lõpuks tuleb meenutada, et OLAF-i toimingute suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaselt on kohtu luba – kui see on riigisiseses õiguskorras ette nähtud – vaja saada ainult siis, kui ettevõtja on ilmselgelt kontrollimiste ja inspekteerimiste vastu, sest sel juhul peab OLAF kasutama riigisisest avalikku võimu, mida tuleb tema suhtes kohaldatavate õigusnormide kohaselt kasutada riigisiseses õiguskorras kehtivaid reegleid järgides.

113 Nagu aga märgitud eespool, punktis 81, ei olnud hageja OLAF-i kohapealse kontrollimise ja inspekteerimise vastu.

114 Lõpuks väidab hageja, et põhiõiguste harta artikkel 53 sisaldab nn „minimaalse tagatise“ tingimust, mille kohaselt peaks OLAF juurdlustes järgima riigisiseseid õigusnorme, kui need pakuvad õigussubjektidele ulatuslikumaid tagatisi, kui on nähtud ette liidu õiguses.

115 Selles küsimuses tuleb märkida, et kohtupraktika kohaselt ei saa seda sätet tõlgendada nii, et see võimaldab liikmesriigil takistada hartaga täielikult kooskõlas olevate liidu õigusaktide kohaldamist põhjusel, et nende õigusaktidega ei järgita selle riigi põhiseadusega tagatud põhiõigusi (26. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkt 58).

116 Nagu Euroopa Kohus on märkinud, tuleneb see kohtupraktika liidu õiguse ülimuslikkuse põhimõttest, mis on liidu õiguskorda iseloomustav põhitunnus, ja järelikult ei saa asjaolu, et liikmesriik tugineb siseriikliku õiguse sätetele, isegi kui need on põhiseaduse sätted, mõjutada liidu õiguse toimet selle riigi territooriumil (vt 26. veebruari 2013. aasta kohtuotsus Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

117 Lõpuks tuleb vastupidi hageja väitele märkida, et eraõiguslikel isikutel on OLAF-i kohapealse kontrolli ja inspekteerimise puhul põhiõigustega tagatud kaitse olemas, sest esiteks peab see asutus järgima liidu õigusnorme, milles on nähtud ette, et tema tegevus peab olema nende õigustega kooskõlas, ning teiseks ei saa komisjon võtta niisuguseid meetmeid nagu käsitletaval juhul, tuginedes selliste toimingute käigus saadud teabele, kui need toimingud tehti neid õigusi rikkudes, nagu on näidatud eespool punktis 103.

118 Nendel põhjustel tuleb kolmas väide tagasi lükata.

– *Neljas väide, et OLAF-i juurdlusaruanne ei avalda mõju H2020 raames sõlmitud toetuslepingutele*

119 Oma neljanda väitega kinnitab hageja, et H2020 raames sõlmitud toetuslepinguid puudutavate meetmete võtmisel ei oleks komisjon tohtinud tugineda teabele või tõenditele, mille OLAF kogus seitsmenda raamprogrammiga seotud projektide elluviimist puudutavas juurdluses.

120 Selles küsimuses tuleb meenutada, et mis puudutab H2020 raames sõlmitud toetuslepinguid, siis komisjoni võetud meetmed seisnevad selles, et lõpetati hageja osalemine lepingus numbriga 645775 – Dragon Star Plus, nagu on märgitud punktis 50 eespool.

121 Lisaks olgu märgitud, et komisjoni õigusi ja kohustusi lepingu raames, mille ta on allkirjastanud, reguleerivad selle lepingu sätted.

122 Kõnesoleva lepingu artikli 50.3.1 punktis m on aga ette nähtud võimalus lõpetada selle lepingu raames toetuse saaja osalemine süstemaatiliste või korduvate vigade, reeglite eiramiste, pettuse või teiste lepingutega võetud kohustuste tõsiste rikkumiste korral.

123 Sellest õigusnormist ilmneb, et komisjon võib hageja osalemise kõnesolevas lepingus lõpetada, kui lepingu täitmisel esineb selliseid vigu, reeglite eiramisi, pettust või kohustuste tõsiseid rikkumisi, ükskõik missugune on programm, millega selle lepingu võib seostada, ja seega ka juhul, kui see programm ei kanna tähistust H2020.

124 OLAF-i juurdluse kohaselt seisnes hageja käitumine selles, et manipuleeriti tööajakaartidega ja maksti liiga kõrget tunnitasu, mis võimaldas tal rahastada tegevusi, mis ei olnud abikõlbulikud, ning millega rikuti kasumi taotlemist keelavat põhimõtet, kahjustades nii liidu eelarvet ja mainet. Selle juurdluse kohaselt tehti seda korduvalt mitme aasta vältel ja see oli üleüldine, sest see oli hageja juhi ja juhtivtöötajate valitud käitumisviis. Niisuguses olukorras kujutas see komisjoni käsutuses oleva teabe kohaselt – millele hageja Üldkohtus vastu ei vaielnud – nende kohustuste tõsist rikkumist, mis hageja on seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud lepingutega võtnud, kusjuures tagajärg on see, et komisjoni puhul olid siis täidetud tingimused, mis peavad olema täidetud, et lõpetada hageja osalemine H2020 raames sõlmitud kõnesolevas lepingus.

125 Sellest järeldub, et hageja neljas väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

– *Viies väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet*

126 Viiendas väites kinnitab hageja, et vaidlusalused meetmed on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega.

127 Selles küsimuses tuleb meenutada, et ELL artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõte on liidu õiguse üldpõhimõte, mille kohaselt ei tohi liidu institutsioonid ületada piiri, mis on nende ettevõtmiste eesmärgi saavutamiseks sobiv ja vajalik (26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Diktyo Amyntikon Viomichanion Net *vs.* komisjon, T-703/14, ei avaldata, EU:T:2017:34, punkt 156).

128 Kohtupraktika kohaselt reguleerib see põhimõte kõiki tegevusviise, mida liit kasutab, sõltumata sellest, kas need on lepingulist või muud laadi. Lepinguliste kohustuste täitmise kontekstis on selle põhimõtte järgimine osa lepinguosaliste üldisemast kohustusest täita leping heauskselt (26. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus Diktyo Amyntikon Viomichanion Net *vs.* komisjon, T-703/14, ei avaldata, EU:T:2017:34, punkt 157).

129 Käsitletaval juhul tuleb analüüsida, kas komisjon järgis seda kohustust, kui ta võttis selle vaidlusega seotud lepingulises raamistikus vaidlusalused meetmed.

130 OLAF-i kogutud tõendite kohaselt seisneb hagejale etteheidetav käitumine tööajakaartidega manipuleerimises ja liiga kõrge tunnitasu maksmises. Nagu märgitud eespool punktis 124, võimaldas see käitumine hagejal rahastada tegevust, mis ei olnud abikõlbulik, ning sellega rikuti kasumi taotlemist keelavat põhimõtet, kahjustades nii liidu eelarvet ja mainet. Seda tehti korduvalt mitme aasta vältel ja see oli üleüldine, sest see oli hageja juhi ja juhtivtöötajate valitud käitumisviis.

131 Komisjon kuulas hageja enne vaidlusaluste meetmete võtmist ära. Viimane jättis tõendamata, et ta ei olnud pannud toime neid reeglite eiramisi, mida see institutsioon talle üksikasjalikult oma 7. oktoobri 2015. aasta kirjas ette heitis – tuvastatud asjaolud, mida see institutsioon kinnitas ja täiendas oma maksete peatamise ja lepingute lõpetamise otsustes, lähtudes argumentidest, mille hageja oli esitanud oma kirjalikes seisukohtades, ning otsustes, mille tegi komitee Redress II seitsmenda raamprogrammi raames, ja komisjoni järgnenud kinnitavates otsustes.

132 Lisaks ei esitanud hageja hagiavalduses esiteks väidet, millega ta oleks seadnud kahtluse alla komisjoni analüüsi põhjendatuse, eelkõige mis puudutab praktikat, et tema juhtivtöötajad näitasid tegelikult töötatud töötundide asemel suuremat tundide arvu, ja praktikat, et töötajate töötunnid määrati kindlaks tagantjärele. Teiseks ei ole argumendid, millega ta oma nõudeid põhjendab, niisugused, mis vääraksid komisjoni väited hageja reeglite eiramiste kohta 7. oktoobri 2015. aasta kirjas.

133 Niisugust käitumist tuleb aga analüüsida, võttes arvesse komisjoni kohustusi, eelkõige neid, mis tulenevad ELTL artiklist 317, mis kohustab seda institutsiooni tagama liidu vahendite hea halduse, ja ELTL artiklist 325, mis kohustab liitu ja liikmesriike võitlema pettusega ja igasuguse muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevusega.

134 Selles olukorras tuleb tõdeda, et komisjon soovis vaidlusaluseid meetmeid võttes vältida seda, et hagejale antakse uued vahendid liidu eelarvest. OLAF-i kogutud teave näitas, et hageja keelatud käitumine oli korduv ja üleüldine. Saanud niisuguse info, oli komisjoni kartus, et neid uusi vahendeid kasutatakse ülekandmise korral samamoodi nagu varasemaid, st kohaldatavaid lepingusätteid järgimata, põhjendatud.

135 Hageja esitab oma menetlusdokumentides kaks argumenti, et põhjendada oma väidet, et komisjon rikkus proportsionaalsuse põhimõtet.

136 Esiteks väidab ta, et komisjoni võetud meetmed otsustati võtta, arvestamata hageja töö kvaliteeti, samas kui siiani tema töö kohta tehtud tehniliste auditite kohaselt kasutas ta tema käsutusse antud vahendeid vastavalt säästlikkuse, tõhususe ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele.

137 Selles küsimuses tuleb märkida, et hageja viidatud tehnilistel audititel oli teistsugune eesmärk kui OLAF-i juurdlusel. Nende eesmärk oli hinnata intellektuaalsest vaatevinklist teadusuuringuid, mis hageja oli läbi viinud nende vahenditega, mis komisjon oli tema käsutusse andnud. Seevastu OLAF-i juurdlusega püüti välja selgitada, kas rahanduslikult kasutati liidult saadud vahendeid vastavalt kohustustest tulenevatele nõuetele.

138 Lisaks on komisjonil sõltumata kõnesolevate toetuslepingute suhtes kohaldatavast õigusest ELTL artikli 317 järgi kohustus hallata liidu vahendeid usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid järgides. Liidu rahalise abi andmise süsteemis toimub abi kasutamine reeglite alusel, mille kohaselt võib juba antud abi osaliselt või täielikult tagasi nõuda. Rahalise abi saajal, kelle abitaotluse on komisjon rahuldanud, ei ole seetõttu mingit muutumatut õigust abi kogusummale, kui ta ei järgi toetuse andmisele kohaldatavaid tingimusi (vt selle kohta 22. mai 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, punkt 93).

139 Vastavalt liidu rahalise abi andmise ühele peamisele põhimõttele saab liit hüvitada ainult tegelikult kantud kulusid. Et komisjon saaks teostada kontrolli, peavad sellise abi saajad seega suutma tõendada, et toetatavate projektide kulud on abikõlbulikud. Konkreetse abi andmise õigustamiseks ei piisa seega sellest, kui näidata, et projekt viidi ellu. Abi saaja on kohustatud ka tõendama, et ta kandis kulud, mis ta vastavalt abi andmise tingimustele deklareeris. Kohustus järgida kindlaksmääratud rahastamise tingimusi on abi saaja üks peamisi kohustusi ning seetõttu määravaks asjaoluks liidu finantsabi andmisel (vt selle kohta 22. mai 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, punkt 94).

140 Järelikult ei saa OLAF-i juurdlusaruandes hageja praktika kohta tuvastatut ja eespool nimetatud kohtupraktika põhimõtteid arvestades komisjonile ette heita, et ta eiras vaidlusaluste meetmete vastuvõtmisel proportsionaalsuse põhimõtet.

141 Teiseks väidab hageja oma argumentides proportsionaalsuse põhimõtte kohta, et komisjon toimis lubamatult, kui võttis meetmed, mis mõjutavad kõiki lepinguid, mis ta hagejaga sõlmis, ehkki keelatud käitumine tuvastati tema sõnul ainult üksikutes olukordades. Hageja arvates oleks sobivam olnud talle raskustest teada anda ning paluda tal parandada kirjeid, kus on mitteabikõlbulikud kulutused.

142 Selles küsimuses tuleb märkida, et meetmed, mis komisjon võttis ja mida hageja kritiseerib, asetuvad konteksti, kus tõendid edastas sellele institutsioonile asutus, mille ülesanne on ametlikult võidelda liidu vahendite kuritarvitusliku kasutamise vastu, ja need tõendid näitavad, et hageja pani nende vahendite kasutamisel tõsiseid ja korduvaid pettusi.

143 Selles olukorras oli komisjoni arvamus, et kui ta piirab peatamist teatavate maksetega ja lõpetab ainult ühe osa lepinguid, mille ta on hagejaga sõlminud, ei ole liidu finantshuvid piisavalt tõhusalt kaitstud, millega ta rikub talle eespool viidatud ELTL artikliga 317 kehtestatud kohustust. Et juurdlused viiakse läbi valimite vormis, võis lepingu puhul tuvastatud reeglite eiramise esinemine mõjutada usaldust, mis komisjonil oma lepingupartneri vastu on, ja seetõttu võis ta kahtluse alla seada hageja osalemise kõikides komisjoniga sõlmitud lepingutes.

144 Nendest kaalutlustest tuleneb, et hageja viies väide, st väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet, tuleb tagasi lükata.

145 Nende kaalutluste põhjal tuleb need viis väidet, millega hageja põhjendab oma esimest ja teist nõuet, tagasi lükata.

Kolmas ja neljas nõue

146 Oma kolmanda ja neljanda nõudega palub hageja Üldkohtul mõista komisjonilt välja summad, mille väljamaksmine seitsmenda raamprogrammi ja H2020 raames sõlmitud lepingute alusel peatati tema sõnul ebaseaduslikult ning mis on vastavalt 607 404,49 eurot ja 226 688,68 eurot, millele lisandub viivitusintress.

147 Selles küsimuses tuleb märkida, et – nagu komisjon nõustus – võisid hagejal ajal enne tema osalemise lõpetamist tekkida abikõlbulikud kulud, mille tasumist võib ta vastavalt kohaldatavatele lepingusätetele taotleda.

148 Tuleb siiski meenutada, et liidupoolne rahastamine toetuslepingute alusel ei kujuta endast hageja töö tasustamist, vaid toetust projektidele, mida ta ellu viib – toetust, mille maksmine sõltub lepingus kindlaks määratud täpsetest tingimustest. Liidu rahastamine peab katma ainult abikõlbulikud kulud, mis on kõnesolevates lepingutes kindlaks määratud.

149 Selles küsimuses tuleb märkida, et seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud toetuslepingute üldtingimuste artikli II.39 lõikes 1 on ette nähtud, et osaluse lõpetamise korral piiratakse komisjoni makseid abikõlbulike kuludega, mida kantakse ja mida aktsepteeritakse kuni osalemise lõpetamise tegeliku kuupäevani. H2020 raames sõlmitud toetuslepingute artikli 50.3.3 punktis b on sätestatud, et komisjon kontrollib korrapäraste aruannete, lõpparuande ja maksete tegemise aruande alusel, ega maksed, mis toetuse saaja sai, ei ületa liidu toetust (mis arvutatakse, kohaldades toetuse saaja deklareeritud ja komisjon heakskiidetud abikõlbulike kulude suhtes tagastusmäära), ning et abikõlbulikud on ainult kulud, mida toetuse saaja kandis kuni lepingu lõpetamise kuupäevani.

150 Hageja saab summasid, mida ta nõuab, seega nõuda ainult osas, milles ta tõendab eelkõige, et need vastavad abikõlbulikele kuludele, mida ta kandis ja mida aktsepteeriti kuni lepingu lõpetamise tegeliku kuupäevani.

151 Käsitletaval juhul ei esitanud hageja ühtegi konkreetset tõendit ega argumenti selle kohta. Ta piirdus sellega, et nõudis eespool punktis 146 näidatud summade väljamaksmist, selgitamata, millele need vastavad, ja esitamata mingit teavet, mis neid summasid põhjendaks, võttes arvesse lepingutes sätestatud nõudeid.

152 Sellest järeldub, et kolmas ja neljas nõue tuleb jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata, ilma et oleks vaja analüüsida hageja põhjendatud huvi nende nõuete puhul.

Seitsmes nõue

153 Oma seitsmenda nõudega palub hageja „täiendavalt“ nimetada ekspert, kelle ülesanne on teha vaidlusaluste toetuslepingute finantsaudit, et selgitada välja abikõlbulike kulude summa, mida ei hüvitatud ja mille kohta tuleb asuda seisukohale, et need kuuluvad vaieldamatult hüvitamisele. Seda nõuet tuleb tõlgendada nii, et see on soovitus, et Üldkohus teeks kodukorra artikli 91 punkti e alusel menetlustoimingu.

154 Selles küsimuses tuleb märkida, et hagejal peab oma lepinguliste kohustuste kohaselt esitama vastavalt seitsmenda raamprogrammi raames sõlmitud toetuslepingute üldiste tingimuste artikli II.14 lõikes 1 ja H2020 raames sõlmitud toetuslepingute artiklis 6 sätestatud nõuetele tõendid oma kulutuste kohta (22. mai 2007. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* IIC, T-500/04, EU:T:2007:146, punktid 104 ja 105; 17. juuni 2010. aasta kohtuotsus CEVA *vs.* komisjon, T-428/07 ja T-455/07, EU:T:2010:240, punkt 141, ning 5. oktoobri 2016. aasta kohtuotsus European Children's Fashion Association ja Instituto de Economía Pública *vs.* EACEA, T-724/14, ei avaldata, EU:T:2016:600, punkt 137).

155 Lisaks on Üldkohus ainus, kes otsustab võimaliku vajaduse üle täiendada teavet, mis tal tema menetluses olevate kohtuasjade kohta on, andes korralduse teha menetlustoimingud, mida taotletakse käsitletaval juhul ja mis ei saa korvata asjaolu, et hageja ei esitanud tõendeid (vt 16. juuli 2009. aasta kohtuotsus SELEX Sistemi Integrati *vs.* komisjon, C-481/07 P, ei avaldata, EU:C:2009:461, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika). Et käsitletaval juhul ei ole hageja esitanud talle tasumisele kuuluvaid summasid, ei ole taotletud menetlustoimingut tarvis teha (vt selle kohta 9. novembri 2016. aasta kohtuotsus Trivisio Prototyping *vs.* komisjon, T-184/15, ei avaldata, EU:T:2016:652, punkt 102).

Lepinguvälise hüvitise nõue

156 Oma viienda nõudega väidab hageja, et komisjonil on lepinguväline vastutus.

157 Hageja väidab hagiavalduses, et tema mainet kahjustati ja ta kaotas tellimusi. Ta kinnitab, et tema kohta avaldati komisjoni varase hoiatamise süsteemis OLAF-i edastatud teabe põhjal teade. See teave koguti aga hageja põhiõigusi eirates, mis kujutab endast niisuguse õigusnormi piisavat selget rikkumist, millega antakse eraõiguslikele isikutele õigusi, st asjaomane institutsioon rikkus ilmselgelt ja tõsiselt oma kaalutlusõiguse piire.

158 Repliigis palub hageja hüvitada täiendav varaline kahju, mida ta kandis komisjoni vea tõttu, st seetõttu, et viimane kasutas vaidlusaluste meetmete võtmisel OLAF-i aruannet, mis koostati ebaseaduslikult kogutud tõendite põhjal. Hageja märgib, et tasumisele kuuluvate summade välja maksmata jätmine tõi kaasa tema käibe märkimisväärse vähenemise, sest äriühing sai peaaegu kogu oma käibe projektidest, mida toetasid komisjon ja tema agentuurid. Ta märgib ka, et tema likvideerimine süvendab kantud varalist kahju ning et varase hoiatamise süsteemi kandmise teade, mis tema kohta pankrotimenetluse tõttu avaldati, takistab tal igal juhul saavutada uut rahastamist seitsmenda raamprogrammi või H2020 raames sõlmitud toetuslepingutega.

159 Üldkohtu küsimuse peale täpsustas hageja kohtuistungil, et tema argumendid komisjonile etteheidetava vea kohta on piiratud riigisisese õiguse ja põhiõiguste rikkumisega OLAF-i uurijate poolt kontrollimiste käigus ajavahemikul 2.–5. detsembrini 2014. Hageja sõnul eeldab toob nimetatud viga kaasa selle, et maksete peatamise, lepingute lõpetamise ja uute lepingute puudumise tõttu ei saanud ta tasuda oma võlgu ning teda asuti seepärast likvideerima. See likvideerimine, mis kahjustas hageja mainet ja takistas igasugust uut tegevust lühi- ja pikaajalises perspektiivis, süvendas varalist kahju, mida hageja kandis.

160 Tuleb meenutada, et liidu lepinguvälise vastutuse kohaldamiseks ELTL artikli 340 teise lõigu tähenduses tema organite õigusvastase käitumise eest peavad olema täidetud teatavad tingimused, st institutsioonile ette heidetav käitumine peab olema õigusvastane, kahju peab olema tõesti olemas ning väidetava käitumise ja viidatud kahju vahel peab olema põhjuslik seos (vt 2. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Arcelor *vs.* parlament ja nõukogu, T-16/04, EU:T:2010:54, punkt 139 ja seal viidatud kohtupraktika).

161 Et need tingimused on kumulatiivsed, tuleb hagi jätta tervikuna rahuldamata, kui üks neist tingimustest ei ole täidetud (vt 2. märtsi 2010. aasta kohtuotsus Arcelor *vs.* parlament ja nõukogu, T-16/04, EU:T:2010:54, punkt 140 ja seal viidatud kohtupraktika).

162 Lisaks on vaja märkida, et lepingutingimuse rikkumine institutsiooni poolt ei saa iseenesest tuua kaasa selle institutsiooni lepinguvälist vastutust lepingupoole ees, kellega ta on kõnealust sätet sisaldava lepingu sõlminud. Sellisel juhul on nimetatud institutsioonile omistatav õigusvastasus puhtalt lepingulist päritolu ja tuleneb institutsiooni kohustusest lepingupoolena, mitte mõnest muust staatusest, näiteks ametiasutuse omast. Selles olukorras tuleb lepinguvälise kahju hüvitamise nõude põhjendamiseks esitatud väide, et rikutud on lepingusätet, tunnistada seega tulemusetuks (18. novembri 2015. aasta kohtuotsus Synergy Hellas *vs.* komisjon, T-106/13, EU:T:2015:860, punkt 149).

163 Ei saa siiski välistada, et liidu institutsiooni lepinguline ja lepinguväline vastutus võib ühe lepinguosalise suhtes esineda samal ajal. Selle institutsioonile ette heidetava õigusvastase tegevuse laad, mis põhjustab kahju, mis võib kaasa tuua lepinguvälise kahju hüvitamise nõude, ei ole ette kindlaks määratud (vt selle kohta 23. märtsi 2004. aasta kohtuotsus Médiateur *vs.* Lamberts, C-234/02 P, EU:C:2004:174, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 18. detsembri 2009. aasta kohtuotsus Arizmendi ju *vs.* nõukogu ja komisjon, T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 ja T-484/04, EU:T:2009:530, punkt 65).

164 Kui eeldada, et selline institutsioonide vastutuste samaaegne esinemine eksisteerib, siis on see võimalik üksnes tingimusel, et esiteks kujutab institutsioonile ette heidetav õigusvastasus endast mitte üksnes lepingulise kohustuse, vaid ka tema suhtes kehtiva üldise kohustuse rikkumist ning teiseks põhjustas see õigusvastasus kõnealuse üldise kohustuse suhtes muud kahju kui see, mis tuleneb lepingu puudulikust täitmisest (18. novembri 2015. aasta kohtuotsus Synergy Hellas *vs.* komisjon, T-106/13, EU:T:2015:860, punkt 150).

165 Käsitletaval juhul langeb etteheide, millega hageja oma lepinguvälise kahju hüvitamise nõuet põhjendab ja mis on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 159, kokku väidetavate lepinguliste kohustuste rikkumistega, millele hageja tugineb oma esimese ja teise nõude raames, ning viidatud ei ole mingile muule kahjule peale selle, mis tuleneb lepingu mittenõuetekohasest täitmisest.

166 Igal juhul on käesolevas kohtuotsuses otsustatud selle analüüsi tulemusena, mille käigus käsitletakse hageja esimest ja teist väidet, millega ta põhjendab oma komisjoni lepinguliste kohustuste rikkumise tõttu esitatud nõuet, et hageja väited, mis on esitatud eespool punktis 159, tuleb tagasi lükata.

167 Et hageja ei ole seega tõendanud, et komisjon tegi vea, mis võib tuua kaasa tema vastutuse, on tema lepinguvälise kahju hüvitamise nõue igal juhul põhjendamatu.

168 Kõikide nende asjaolude tõttu tuleb hagi jätta tervikuna rahuldamata.

Kohtukulud

169 Vastavalt kodukorra artikli 134 lõikele 1 on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Et käsitletaval juhul on kohtuvaidluse kaotanud hageja, tuleb temalt välja mõista komisjoni kohtukulud, sh ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (esimene koda)

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**

2. **Mõista kohtukulud, sh ajutiste meetmete kohaldamise menetlusega seotud kohtukulud välja Sigma Orionis SA-lt.**

Pelikánová Nihoul Svenningsen

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 3. mail 2018 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust 1

OLAF-i juurdlus 2

Komisjoni sekkumine 3

Riigisisesed menetlused 4

Menetlus ja poolte nõuded 4

Õiguslik käsitlus 6

Lepinguliste kohustuste rikkumisest tulenev nõue 6

Üldkohtu pädevus 6

Kohaldatav õigus 6

Vastuvõetavus 6

– Põhjendatud huvi 6

– Hagi läbivaatamist takistav asjaolu, mis seisneb selles, et hagiavaldus ei ole piisavalt selge ja täpne 7

Esimene ja teine nõue 8

– Esimene väide, et ei järgitud eeluurimiskolleegiumi tehtud kohtuotsuse seadusjõudu 8

– Teine väide, mille kohaselt on rikutud Prantsusmaa õigust 9

– Kolmas väide, et on rikutud põhiõigusi 12

– Neljas väide, et OLAF-i juurdlusaruanne ei avalda mõju H2020 raames sõlmitud toetuslepingutele 14

– Viies väide, et on rikutud proportsionaalsuse põhimõtet 15

Kolmas ja neljas nõue 17

Seitsmes nõue 17

Lepinguvälise hüvitise nõue 18

Kohtukulud 19